

ASSIGNMENT-1
M.A. DEGREE EXAMINATION NOV-2022
SECOND SEMESTER
SANSKRIT

PAPER-1 ARTHA SASTHRA AND NITI SASHTRA
MAXIMUM MARKS : 30
ANSWER ALL QUESTIONS

1. प्रतिप्रश्नम् एकस्मिन् वाक्ये समाधेयम्।
  - (a) धनम् केन कारणेन हतं भवति ?
  - (b) धीरतया का विराजते ?
  - (c) उपार्जित वित्तानां कः एव रक्षणम् ?
  - (d) नदी केन शुद्धिं प्राप्नोति ?
  - (e) स्त्रीणां विषये साहसः कतिगुणः भवति ?
  - (f) यस्मिन् देशे न दिवसं वसेत्।
  - (g) एकख कदा न जागृयात्।
  - (h) कं कं न रक्षयेत् ?
  - (i) केषां पुरतः न चासीत् महासने ?
  - (j) द्विषन्तोऽपि च केन कारणेन मित्रा भवन्ति ?

2.

प्रश्नाः समाधेयाः।

- (a) चाणक्यानुसारं विद्यायाः प्रशंसावर्णनं विवृणुत।
- (b) गृहस्थजीवनस्य महत्त्वं निरूपयत।
- (c) मानवजन्मसार्थक्यं कथं निरूपितं?
- (d) शुक्रनीतिसारमनुसृत्य आततायिनः स्वभावं वर्णयत।
- (e) देशाटने को लाभः? स्पष्टयत।
- (f) सुपुत्रसंपत्तिं लक्षयत।

ASSIGNMENT – 2
M.A DEGREE EXAMINATION, NOV - 2022
SECOND SEMESTER
SANSKRIT
Paper-I – ARTHA SASTHRA AND NITI SASHTRA
MAXIMUM MARKS: 30
ANSWER ALL QUESTIONS

1 समाधेयौ।

- (a) (i) चाणक्यानुसारं सत्पुरुषविचारपरिशीलनं निरूपयत।
- (ii) सज्जनप्रवृत्तिं निरूपयत।
- (b) (i) उत्तमवृत्तिस्वरूपं निरूपयत यथा शुक्रमतेवर्णितम्।
- (ii) के के अवश्यं स्वशक्तिः पालनीयाः भवन्ति?

2 ससन्दर्भं व्याख्यात -

- (a) प्राप्त कार्यं तु बुद्धिमान्।
- (b) अन्ये तस्करा इवः।
- (c) न नयेद्विसं बुधः।
- (d) नैतत् षट्कं सुखाय च।
- (e) स्वर्गलोके महीयते।
- (f) श्मशानतुल्यानि गृहाणि तानि।
- (g) धर्मो मित्रं मृतस्य च।
- (h) यथा राजा तथा प्रजाः।

ASSIGNMENT – 1
M.A DEGREE EXAMINATION, NOV - 2022
SECOND SEMESTER
SANSKRIT
Paper-II – VYAKARANAM
MAXIMUM MARKS: 30
ANSWER ALL QUESTIONS

1. सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः।
- (a) लः परस्मैपदम्।
- (b) अस्मद्युत्तमः।
- (c) लिट् च।
- (d) अनद्यतने लङ्।
- (e) ये विभाषा।
- (f) अपवर्गः कः ?
- (g) करणम् किं ?
- (h) कर्मप्रवचनीयाः ?
- (i) 'गति' इत्यादि किम् ?
- (j) अधिकरणसंज्ञः कः ?

2. लघुटिप्पणीः लिखत।

- (a) पितुः सदृशः पुत्रः।
- (b) ध्रुवमपायेऽपादानम्।
- (c) हेतौ तृतीया।
- (d) उपपदविभक्तिः।
- (e) कर्मकारकम् किम्?
- (f) उपधायां च।
- (g) इतश्च।
- (h) हलादिः शेषः।

3. सप्रमाणं लिखत।

- (a) सवाभ्यां वामौ।
- (b) सनाद्यन्ता धातवः।
- (c) अनुप्रतिगृणश्च।
- (d) विभाषा गुणेऽस्त्रियाम्।

ASSIGNMENT – 2
M.A DEGREE EXAMINATION, NOV - 2022
SECOND SEMESTER
SANSKRIT
Paper-II – VYAKARANAM
MAXIMUM MARKS: 30
ANSWER ALL QUESTIONS

1 सूत्राणि सोदाहरणं व्याख्यात।

- (a) अपपरी वर्जने।
- (b) आख्यातोपयोगे।
- (c) उपोऽधिके च।
- (d) अकथितं च।
- (e) अतो दीर्घो तञ्चि।
- (f) अकृत्सार्वधातुकयोर्दीर्घः।

2 सप्रमाणं विभक्तिं साधयत।

- (a) अभिनिविशते सन्मार्गम्।
- (b) मासमधीते।
- (c) अलं श्रमेण।
- (d) भक्तिः ज्ञानाय कल्पते।
- (e) हिमवतो गङ्गा प्रभवति।
- (f) दक्षिणेन ग्रामम्।
- (g) राज्ञां मतः।
- (h) मातरि साधुः कृष्णः।

3 सूत्राणि व्याख्यात।

- (a) इटोऽत्।
- (b) लिङः सलोपोऽनन्त्यस्य।

(c) असंयोगाल्लिट् कित्।

(d) तस्मान्नुङ् द्विहलः।

(e) अक्षोऽन्यतरस्याम्।

(f) लुङि च।

4 रूपाणि साधयत।

(a) लुलोचे।

(b) एधस्वा।

(c) भवेताम्।

(d) निषिषेध।

(e) जृम्भते।

(f) चक्राम।

(g) विघटयति।

(h) लभते।

ASSIGNMENT – 1
M.A DEGREE EXAMINATION, NOV - 2022
SECOND SEMESTER
SANSKRIT
Paper-III –KAVYAS
MAXIMUM MARKS: 30
ANSWER ALL QUESTIONS

1. सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः।

- (a) 'मदेकपुत्रा जननी जरातुरा नवप्रसूतिर्वरटा तपस्विनी' इतिवाक्यं कस्य?
- (b) निपीय यस्य क्षितिरक्षिणः कथां _____ इति वाक्ये कः वर्णितः?
- (c) राजा नलः हंसं कुत्रागृह्णात्?
- (d) नैषधीयं पदव्युत्पत्तिं लिखत।
- (e) श्रीहर्षस्य कालः कः?
- (f) किं निमित्तं जीमूतवाहनः अटवीप्रान्तं गतवान्?
- (g) गरुडस्य क्रियाविशेषान् नाटकानुसारं वर्णयत।
- (h) चतुरिकायाः शीलं वर्णयत।
- (i) नागानन्दे कति अङ्काः सन्ति?
- (j) नागानन्दरूपकस्य प्रायशः मूलग्रन्थः कः?

2. त्रयः प्रश्नाः समाधेयाः।

- (a) हंसस्य वैशिष्ट्यं विवृणुत।
- (b) नलस्य सामुद्रिकविषयान् लिखत।
- (c) जीमूतवाहनस्य प्रणयवृत्तान्तं विशदयत।
- (d) पञ्चमाङ्ककथासारं विवृणुत।
- (e) नागानन्दरूपकस्य रसस्वरूपं निरूपयत।
- (f) जीमूतवाहनस्यात्मत्यागं विशदयत।

ASSIGNMENT – 2
M.A DEGREE EXAMINATION, NOV - 2022
SECOND SEMESTER
SANSKRIT
Paper-III –KAVYAS
MAXIMUM MARKS: 30
ANSWER ALL QUESTIONS

1 श्लोकद्वयं व्याख्यात।

- (a) अमुष्य विद्या रसनाग्रनर्तकी
त्रयीव नीताङ्गुणेन विस्तरम्।
अगाहताष्टादशतां जिक्षीषया
नवद्वयद्वीपपृथग्जयश्रियाम्।
- (b) ममैव शोकेन विदीर्णवक्षसा,
त्वयाऽपि चित्राङ्गि। विपद्यते यदि।
तदस्मि दैवेन हतोऽपि हा। हतः
स्फुटं यतस्ते शिशवः परासवः।
- (c) न केवलं प्राणिवधो वधो मम,
त्वदीक्षणाद्विश्वसितान्तरात्मनः
विगर्हितं धर्मधनैर्निबर्हणं
विशिष्य विश्वासजुषां द्विषामपि।
- (d) अन्तः पुराणां विहितव्यवस्थः।
पदे पदेऽहं स्वलितानि रक्षन्
जरातुरः संप्रति दण्डनीत्या
सर्वं नृपस्यानुकरोमि वृत्तम्।

2. प्रश्नः समाधेयः।

- (a) श्रीहर्षो निपुणः कविः नागानन्दानुसारं विवेचयत।
(b) नागानन्दे वर्णितं बौद्धसिद्धान्तविशेषं निरूपयत।
3. (a) 'नैषधम् विद्वदौषधम्' विशदयत।
(b) नलस्य गुणवर्णनं कुरुत।

ASSIGNMENT – 1
M.A DEGREE EXAMINATION, NOV - 2022
SECOND SEMESTER
SANSKRIT
Paper-IV –POETICS AND AESTHETICS (III)
MAXIMUM MARKS: 30
ANSWER ALL QUESTIONS

1. सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः।
  - (a) नेता।
  - (b) ललितशान्तोदात्तौद्धतैः – विशदयत।
  - (c) प्रतिनायक।
  - (d) वयोमुग्धा।
  - (e) वासकसज्जा।
  - (f) हावः।
  - (g) रचनाकविः।
  - (h) पाञ्चालीरीतिः।
  - (i) इतिहासः।
  - (j) भाष्यम्।

2. प्रश्नाः समाधेयाः।
  - (a) शृङ्गारनायकभेदान् लक्षयत।
  - (b) नायिकायाः सहायिकायाः भेदान् विवृणुत।
  - (c) कैशिकीवृत्तिं यथाग्रन्थं लिखत।
  - (d) प्राकृतभाषानां उपयोगमधिकृत्यलिखत।
  - (e) शास्त्राध्ययनप्रयोजनं विवेचयत।
  - (f) राजशेखरस्य वैशिष्ट्यं विशदयत।
  - (g) काव्यपुरुषस्य स्वरूपं इतिवृत्तं च लिखत।
  - (h) विद्यास्थानानि कति? यथाग्रन्थं विवृणुत।

ASSIGNMENT – 2
M.A DEGREE EXAMINATION, NOV - 2022
SECOND SEMESTER
SANSKRIT
Paper-IV –POETICS AND AESTHETICS (III)
MAXIMUM MARKS: 30
ANSWER ALL QUESTIONS

1 प्रश्न: समाधेयाः।

- (a) काव्यमीमांसानुसारेण प्रतिभाभेदं प्रतिभा स्वरूपं च विशदयत।
(b) पाकानि कतिविधानि? नवविधपाकानि निरूपयत।

2 प्रश्न: समाधेयाः।

- (a) नायकभेदान् विवृणुत। लक्षणान् लिखत।
(b) काव्यमीमांसायां वर्णितं व्युत्पत्तेः स्वरूपं निरूप्य प्रतिभायाः श्रेष्ठत्वं प्रतिपादयत।

ASSIGNMENT – 1
M.A DEGREE EXAMINATION, NOV - 2022
SECOND SEMESTER
SANSKRIT
Paper-V –POETICS AND AESTHETICS (IV)
MAXIMUM MARKS: 30
ANSWER ALL QUESTIONS

1. अधोनिर्दिष्टाः प्रश्नाः समाधेयाः।

- (a) खण्डकाव्यम् किम्?
- (b) पद्यम् - विशदयत।
- (c) कथा विषयः।
- (d) बृहत्कथायाः भाषा का?
- (e) रीतिर्निरूपयत।
- (f) छलनम्।
- (g) निर्वेदः।
- (h) असूया।
- (i) चम्पूकाव्यम्।
- (j) वितर्कः।

2.

प्रश्नाः समाधेयाः।

- (a) नाटकं लक्षयत।
- (b) शृङ्गार भेदान् संगृहीत।
- (c) रसास्वादनप्रकारान् लिखत।
- (d) इतिवृत्तमधिकृत्य लिखत।
- (e) समतायाः त्रैविध्यं दर्शयत।
- (f) 'सानुप्रासा रसावहां विस्तरं विशदयत।
- (g) कान्तिगुणं विशदयत।
- (h) ननु अनुप्रासवत् यमकमपि कथमत्र न निरूप्यते।

ASSIGNMENT – 2
M.A DEGREE EXAMINATION, NOV - 2022
SECOND SEMESTER
SANSKRIT
Paper-V –POETICS AND AESTHETICS (IV)
MAXIMUM MARKS: 30
ANSWER ALL QUESTIONS

1 प्रश्न: समाधेयाः।

- (a) काव्यादर्शानुसारं काव्यस्यद्वैविध्यं लिखत।
- (b) रसव्यञ्जकतां प्रदर्शयत।

2 प्रश्न: समाधेयाः।

- (a) रसविभागमुक्त्वा हास्यरसस्य भेदान् – सोदाहरणं विवृणुत।
- (b) नाटकपूर्वरङ्ग विधानं विवृणुत।